

[Landbrugsministeren.]

forslag til lov om jordfordeling mellem landejendomme.

For produktionen på en landejendom er det af stor betydning, at tilliggendet er samlet i een lod eller få lodder af hensigtsmæssig form og med god beliggenhed. Det giver korte transportveje, og under den stadig stigende mekanisering er en god form på de enkelte skifter en stor hjælp under det praktiske arbejde i marken.

Jordfordelingsarbejdets formål er at sætte ind, hvor landejendomme har et spredt eller dårligt beliggende jordtilliggende, og gennem hensigtsmæssige jordomlægninger at søge tilliggendet samlet i lodder, der er bedre beliggende i forhold til bygningerne.

Efter genforeningen var en nyudskiftning af jorderne i Sønderjylland et af de spørgsmål, der påkaldte sig lovgivningsmagtens opmærksomhed, og de største og talrigeste opgaver for jordfordelingsmyndighederne ligger stadig i de sønderjyske ejerlav. Jordfordelingsarbejdet udvidedes i 1931 til at omfatte dele af Ribe amt, og efter landvindingsloven i 1940 fulgte i 1941 en fælles jordfordelingslov for hele landet. I det gamle land følges landvindingsarbejdet hyppigt af et arbejde for en bedre jordfordeling, men også anlæg af offentlige veje, jernbaner, afvandingskanaler, regulering af åløb og lignende foranstaltninger, hvor eksisterende marker gennemskæres eller afskæres, medfører behov for en ændret jordfordeling.

Statens støtte i arbejdet for en bedre jordfordeling ydes ligeligt til husmandsbruget, bønderbruget og det større brug, men i praksis danner jordfordelingslovgivningen et vigtigt supplement til den øvrige jordlovgivning, og der finder et nøje samarbejde sted mellem jordfordelingskommissionerne, statens jordlovsudvalg, de matrikulære myndigheder og det sønderjyske præstegårdsudvalg.

Det foreliggende lovforslag tilsigter en videreførelse af jordfordelingsloven af 1949, der skal underkastes revision senest i denne folketingsssamling.

Forslaget er udformet på grundlag af de erfaringer, der er indhøstet under jordfordelingskommissionernes arbejde efter den gældende lov, og jeg skal med hensyn til de enkelte bestemmelser i forslaget tillade

mig at henvide til de udførlige bemærkninger, der er knyttet til forslaget.

Efter forslagets §§ 2—7 vil de større jordfordelingssager i vidt omfang blive berigtiget ved kendelse, der binder lodsejere, panthavere og andre rettighedshavere over de ejendomme, der indgår i jordfordelingen, til at respektere jordomlægningen.

Denne fremgangsmåde er allerede under den gældende lov den normale. Anvendelsen af kendelser medfører en væsentlig enklere berigtigelse af de hyppigt meget komplicerede jordomlægninger i matrikel og tingbog, og det er først og fremmest denne virkning, man tilsigter ved anvendelsen af kendelser. Kendelser har endnu ikke været anvendt som tvangsmiddel overfor uvillige lodsejere, og jeg skal yderligere anføre, at man ikke under administrationen af den gældende lov i eet eneste tilfælde har været ude for protest mod en jordfordeling fra en kredit- eller hypotekforening, bank eller sparekasse.

Også fremover må det forudsættes, at statens indsats i jordfordelingsarbejdet i videst muligt omfang koncentrerer sig om at fremme frivillige jordfordelingsforanstaltninger mellem enige lodsejere. Ikke desto mindre er det nødvendigt at opretholde regler, der kan binde den enkelte til foranstaltninger, der ønskes af lodsejernes flertal. En mangel af tvangsregler vil gøre det muligt for en enkelt vrangvillig lods-ejer at tiltvinge sig en urimelig økonomisk eller anden fordel på statens eller de øvrige lodsejeres bekostning. Det skal i denne forbindelse anføres, at den gældende lovs regel, hvorefter en lodsejer kan tilpligtes at indgå i en jordfordeling med et areal svarende til indtil 15 pct. af ejendommens grundværdi, foreslås skærpet til en pligt til at indgå med et areal indtil 25 pct. af ejendommens grundværdi, således at arealet ombyttes med tilsvarende og mindst lige så velbeliggende vederlagsjord.

Endvidere skal jeg fremhæve forslagets regler om statens långivning i forbindelse med jordfordelinger. Lån til opførelse af bygninger på ejendomme, der udflyttes i forbindelse med jordfordelinger, må efter den gældende lov højst udgøre 50 000 kr., medmindre folketingets finansudvalg i enkelttilfælde giver tilslutning til højere lån. Efter den stigning i byggeomkostningerne,